

Home > Over het CMP > Calamiteiten

Ontwerp Circulair Materialenplan

Calamiteiten

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel 'Instrumenten'.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Over het CMP > Calamiteiten

Calamiteiten

Een calamiteit is een onverwachte gebeurtenis die een gevaar kan opleveren voor milieu of volksgezondheid. Denk aan een brand, een lekkage van gevaarlijke stoffen of een technische storing. Bij calamiteiten kan het voorkomen dat afvalstoffen niet op de gebruikelijk wijze verwerkt kunnen of mogen worden. Bestuursorganen moeten zich in principe houden aan de kaders uit het CMP, maar bij een calamiteit kunnen er situaties ontstaan die alleen kunnen worden aangepakt met oplossingen die mogelijk niet in lijn zijn met de toetsingskaders van het CMP. Dit soort situaties vragen om een pragmatische, veilige en milieuhygiënische verantwoorde oplossing. Voor een dergelijke afwijking wordt niet de afwijkingsprocedure van het [\[hoofdstuk afwijken\]](#) gevolgd, maar de procedure die in dit hoofdstuk staat beschreven.

1. Doelgroep

Dit hoofdstuk is met name bedoeld voor het betreffende bevoegd gezag. Zij moeten verplicht rekening houden met de toetsingskaders uit het CMP. Als zij te maken krijgen met een calamiteit waarbij rekening houden met het CMP onwenselijk of zelfs onmogelijk is, moeten zij weten welke procedure gevolgd moet worden om toch af te kunnen wijken van het CMP.

Daarnaast is dit hoofdstuk informatief voor afvalverwerkers die willen weten bij welk type calamiteit en onder welke voorwaarden er afgeweken mag worden van de toetsingskaders in het CMP, waardoor alternatieve verwerking voor de betreffende stroom afvalstoffen op korte termijn toch mogelijk wordt.

2. Belang voor circulaire economie

Een calamiteitenprocedure is van belang, omdat het de mogelijkheid biedt om op een verantwoorde en flexibele wijze om te gaan met onvoorziene situaties en zo de risico's voor milieu en volksgezondheid te minimaliseren. En het doel is altijd om terug te keren naar het normale afvalstoffenbeheer zoals beschreven in het CMP zodra de calamiteit of de gevolgen ervan zijn opgelost. Een calamiteit is per definitie een tijdelijk vorm van afwijken van het CMP, dit in tegenstelling tot de beschreven situatie bij het [\[hoofdstuk afwijken\]](#).

3. Beleid en wetgeving

In deze paragraaf wordt toegelicht bij wat voor type gebeurtenissen er wel of niet sprake is van een calamiteit. Er wordt uitsluitend gesproken over calamiteiten bij bedrijven:

- die bij het opstellen van het CMP niet waren voorzien en zich plots en onverwacht voordoen; en
- waarvoor een oplossing, die wel in lijn is met het CMP, zo lang op zich zal laten wachten dat dit leidt tot onaanvaardbare risico's voor volksgezondheid en milieu.

Het gaat dus **niet** om (bijvoorbeeld):

- een wijziging van economische omstandigheden waardoor een afzetroute duurder wordt dan aanvankelijk voorzien;
- een calamiteit bij een specifieke gecontracteerde verwerker terwijl er nog voldoende andere verwerkers met beschikbare capaciteit met een geldige vergunning beschikbaar zijn; of
- een calamiteit met afvalstoffen waarvoor langere opslag geen probleem is en het wachten op oplossing van de calamiteit een mogelijke optie is.

Het gaat hier dan bijvoorbeeld om inerte afvalstoffen die eenvoudig voor langere tijd kunnen worden opgeslagen zonder dat dit latere verwerking benadeeld. Stromen waarvoor opslag minder wenselijk is – milieuhygiënisch dan wel om andere redenen – zijn bijvoorbeeld gft-afval, dierlijk afval, specifiek ziekenhuisafval, swill, etc.

Het gaat dus **wel** om (bijvoorbeeld):

- Het wegvallen (door bijvoorbeeld brand of een technische storing) van een verwerker van afval in een markt waar maar een beperkt aantal verwerkers actief is en waarvoor alternatieve verwerking op korte termijn gewenst is.
- Het door een externe gebeurtenis (zoals in het verleden de coronacrisis of een uitbraak van vogelgriep) plots vrijkomen van grote hoeveelheden afval waarin de normale verwerkingscapaciteit niet voorziet.

Het gaat alleen om calamiteiten die optreden bij het verwerken van Nederlands afval. Hieronder valt ook buitenlands afval dat op het moment dat de calamiteit optreedt al fysiek in Nederland aanwezig is of al daadwerkelijk op transport is naar Nederland. Indien verwerking volgens de minimumstandaard in Nederland tijdelijk niet (meer) mogelijk is, kunnen beperkingen aan de import van afval worden opgelegd zoals beschreven in het [[hoofdstuk beperken import brandbaar afval](#)]. Hoewel import van afval op basis van lopende toestemmingen mogelijk blijft, zullen er geen nieuwe toestemmingen voor import verleend worden. Dit geldt zolang de calamiteit zich voordoet en voor zover de omvang van de calamiteit dit noodzakelijk maakt.

Voorbeeld van een calamiteit

Ten tijde van de Coronapandemie werd geconstateerd dat er sprake was van een calamiteit in de zin van het LAP omdat het aanbod van afvalstoffen afkomstig uit de medische zorg voor covid-19 patiënten de verwerkingscapaciteit oversteeg en er verstoringen optraden in de afvalverwerkingsketen. Bevoegde gezagen van afvalverwerkers werden er op geattendeerd dat het LAP in dergelijke gevallen de mogelijkheid biedt om af te wijken van de minimumstandaard zonder dat daarvoor de afwijgingsprocedure voor hoeft worden te doorlopen. Wel werd opgedragen om de Minister van IenW op de hoogte te stellen van de afwijking, met verwijzing naar aard van het afval, de afwijking van het LAP, duur en motivering. Er is in enkele gevallen gebruikgemaakt van deze mogelijkheid. Het betrof tijdelijke opslag van medisch afval op niet daarvoor vergunde locaties, en het verbranden van medisch afval in niet daarvoor vergunde installaties. Ook is er toegestaan dat partijen PMD en textiel werden verbrand, omdat er door de Coronapandemie geen afzetmogelijkheden bestonden voor het recyclaat. In de toelichting die is gecommuniceerd via de website van Rijkswaterstaat-WVL (AfvalCirculair) is een einddatum opgenomen voor het kunnen toepassen van de calamiteitenregeling uit het LAP.

4. Toetsingskaders CMP

Deze paragraaf bevat het toetsingskader. Het zet uiteen welke procedure gevolgd moet worden als bevoegd gezag door een calamiteit van plan is af te wijken van het CMP om zo aan de wettelijke verstrekingsverplichting (artikel 10.14 lid 4 Wm) te voldoen. Echter geldt hier, vergeleken met de afwijgingsprocedure uit het [[hoofdstuk afwijken](#)], een verkorte procedure. Deze procedure wordt hieronder toegelicht.

Figuur 1: procedure bij een calamiteit

Bekendmaking van calamiteit door IenW

Het Ministerie van IenW kan op basis van signalen uit de praktijk besluiten dat er sprake is van een calamiteit zoals beschreven onder paragraaf 3. In dit geval maakt het Ministerie van IenW dit landelijk bekend door een nieuwsbericht te plaatsen op de CMP website. Daarnaast wordt er een brief gestuurd naar relevante stakeholders, zoals omgevingsdiensten, IPO, VNG en de ILT.

In de bekendmaking van de calamiteit wordt door IenW ook aangegeven op welke passende wijze bevoegd gezag kan afwijken van het CMP en tot wanneer dit is toegestaan.

Melding van afwijken dankzij calamiteit door bevoegd gezag

Als bestuursorganen te maken krijgen met de reeds bekendgemaakte calamiteit en hierdoor af moeten wijken van het CMP dienen zij hiervan een melding te doen. Op deze manier wordt voldaan aan de wettelijke verstrekingsverplichting (artikel 10.14 lid 4 Wm).

In de melding van de afwijking kan bevoegd gezag zich beroepen op de algemene bekendmaking van IenW. Aanvullend wordt vermeld wat de afwijking inhoudt en van welk onderdeel van het CMP wordt afgeweken. Gebruik hiervoor [[dit formulier](#)].

De melding van de afwijking kan schriftelijk of per e-mail worden meegedeeld aan de Directeur Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie (DLCE) van IenW. De mededeling met de gevraagde informatie kan gestuurd worden naar: [[e-mailadres](#)].

Afwijken gedurende de calamiteit

Bevoegd gezag hoeft niet te wachten op reactie van IenW. De mededeling is bedoeld ter informatie. Als er inderdaad sprake is van de genoemde calamiteit kan bevoegd gezag direct over gaan tot afwijken.

Vanzelfsprekend moet de afwijking zich beperken tot het oplossen van de problemen die worden veroorzaakt door de calamiteit en tot het afval waarvoor een oplossing direct noodzakelijk is. De afwijking moet niet langer worden toegestaan dan strikt nodig is.

Belangrijk om te benadrukken is dat in geval van een calamiteit de reguliere VTH taken onverminderd van kracht blijven. Bestuursorganen blijven in gesprek met de betreffende bedrijven en geven actief aan waar zij zich aan dienen te houden gedurende de calamiteit.

Van het bevoegd gezag wordt verwacht dat zij - natuurlijk voor zover de wet- en regelgeving de ruimte biedt - eventuele administratieve obstakels wegneemt. Denk aan:

- het verlenen van ontheffingen van het stortverbod;
- meewerken aan tijdelijk opslag van afvalstoffen (met uitzondering van het bufferen van buitenlands brandbaar afval) op bijvoorbeeld stortplaatsen;
- het met voorrang behandelen van een verzoek om afval te mogen exporteren.

Dit met de kanttekening dat de afwijking zich beperkt tot het oplossen van de calamiteit en tot het afval waarvoor een oplossing direct noodzakelijk is. Een calamiteit kan mogelijk leiden tot het instellen van een importplafond. Voor meer informatie zie het [[hoofdstuk beperken import brandbaar afval](#)].

Melding van einde calamiteit door IenW

Een calamiteit is een plotseling onverwacht incident en daarom per definitie tijdelijk. Mocht een gebeurtenis toch langer aanhouden, en dus in een reguliere situatie veranderen, dan wordt het CMP hierop aangepast en is afwijken van het CMP in dit specifieke geval daarna niet meer nodig.

Net zoals het Ministerie van IenW bekend zal maken wanneer er sprake is van een calamiteit, maakt het Ministerie van IenW ook bekend wanneer de calamiteit voorbij is. Dit wordt ook op de CMP website geplaatst en gedeeld met relevante stakeholders.

Zodra de calamiteit tot een einde is gekomen, is afwijken van het CMP door middel van deze procedure niet langer toegestaan. Bevoegd gezag benadert dan actief de bedrijven die als gevolg van de calamiteit toestemming hadden om af te wijken en geeft aan dat de normale gang van zaken weer in gaat.

5. Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig geactualiseerd.

We volgen de ervaringen van bevoegd gezag met de calamiteitenregeling. Daarnaast leren we van de calamiteiten uit het verleden en de oplossingen die hiervoor noodzakelijk waren. Bijvoorbeeld over de robuustheid van het huidige systeem in noodsituaties. Op basis hiervan

evalueren we de calamiteitenregeling op gebruiksvriendelijkheid en doeltreffendheid. Als dit leidt tot aanpassingen dan worden deze meegenomen in een wijziging van het CMP.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [hoofdstuk wat is het CMP](#).

6. Hulpmiddelen en meer informatie

Hier vindt u het standaardformulier voor bevoegd gezag om informatie over de afwijking te verstrekken: [\[formulier\]](#).